

Guide til forvaltninger

1

Sæt en retning for bevægelse i skolen i din kommune

2

Skab rammer for videndeling

3

Stå på viden

4

Koordiner tiltag hensigtsmæssigt

5

Prioritér ressourcer

6

Vær tæt på skolerne

FORVALTNINGER

Konkrete råd, værktøjer og anbefalinger til dig

Et godt forarbejde er altafgørende for forudsætningerne for at lykkes. Men bare rolig – vi har gjort arbejdet for dig. Vi har gennem undersøgelser og analyser fundet ud af, hvad du som en del af forvaltningen skal være opmærksom på, når du arbejder for at skabe en skoledag i bevægelse.

FORVALTNING

SÆT ET RETNING FOR BEVÆGELSE I SKOLEN I DIN KOMMUNE

FORVALTNING:
SÆT ET RETNING FOR BEVÆGELSE I SKOLEN I DIN KOMMUNE

Bliv bevidst om, hvordan bevægelse taler ind i det, I vil som kommune

Gennemgå kommunens politikker og strategier på relevante områder (skole, børn og unge, fritid).

Noter de vigtigste formål og fokusområder.

Analysér, hvordan bevægelse i skolen kan understøtte disse formål.

Faktaark om bevægelse i skolen

Oversigtsmodel – Bevægelsens potentialer

FORVALTNING:
SÆT ET RETNING FOR BEVÆGELSE I SKOLEN I DIN KOMMUNE

Hav mod til at flytte fokus væk fra karakterer

Gennemsnitskarakterer for afgangselever anvendes ofte som indikator for kvaliteten af en skoles arbejde. Derfor bliver dette også pejlemærke for undervisningen - især i udskolingen. Ofte skaber det en kultur på skolen og blandt elever, som er mindre hensigtsmæssig for elevernes dannelse og personlige udvikling; konkret kan det fx medføre en frygt for at byde ind.

- ☑ Noter og prioriter, hvilket udbytte du og kommunen finder vigtigt for eleverne, når de er færdige med skolen.
- ☑ Analyser hvordan den retning, som kommunen sætter, understøtter dette udbytte.
- ☑ Identificer justeringer, der kan flytte fokus hen imod de vigtigste udbytter.

FORVALTNING:
SÆT ET RETNING FOR BEVÆGELSE I SKOLEN I DIN KOMMUNE

Indstil til en bevægelsespolitik på skolen

- ☑ Involver skolerne til at skabe rammerne og formålet med at lave bevægelsespolitikker på skolerne.
- ☑ Drøft sammen med skoleledere og skolebestyrelser, hvordan de lokalt på skolerne får deres politikker og principper til at blive en del af hverdagen.
- ☑ Sørg for også at involvere lærere og forældre i processen. Det er dem, der skal få politikken til at give mening i hverdagen.
- ☑ Vær opmærksom på, i hvilket omfang bevægelsespolitikken bliver opfattet som en ekstra byrde eller taler ind i opgaver, de i forvejen skal løse eller ønsker at løse.
- ☑ Se på årshjulet

Skab sammenhæng mellem strategiske mål og faglige handlinger

Afdæk, hvilke andre forvaltninger, der også taler ind i de strategiske mål og hvilke handlinger, de har foretaget sig, hvad de er lykkedes med, og hvilke udfordringer de har mødt.

Afdæk, hvilke eksterne partnere, der vil kunne hjælpe jer til at indfri de strategiske mål.

- ☑ Er der organisationer, der også arbejder med samme målsætninger, der har erfaringer på området?
- ☑ Er der projekter i gang, der er ved at udvikle tiltag eller udrulle indsatser, der taler ind i de strategiske målsætninger?

Inviter nogle af de lokale netværk (idrætslærere, SFO el. lign) til drøftelser om, hvordan de strategiske målsætninger kan omsættes til handlinger i deres hverdag.

- ☑ Få overblik over, hvor de strategiske målsætninger taler ind i eksisterende handlinger lokalt.
- ☑ Få overblik over, hvor de strategisk målsætninger indebærer nye initiativer.

Lav en model (Logic model, virkekæde, effektkæde eller målhierarki eller lignende) over sammenhæng mellem de strategiske indsatser og handlingstiltag.

FORVALTNING

SKAB RAMMER FOR VIDENDELING

Skab argumenterne for videndeling

Undersøg muligheder for videndeling omkring bevægelse imellem skolerne i din kommune.

- ☑ Hvilke ressourcer findes allerede?
- ☑ Hvilke personer er særligt dygtige eller engagerede?
- ☑ Hvilke netværk, foraer eller traditioner eksisterer nu?
- ☑ Overvej også, om der kan findes ressourcer til at igangsætte nye aktiviteter.

Videndeling er nemlig afgørende for at understøtte bevægelse i skolen. Det kan du læse mere om i rapporten nedenfor.

Rapport – Afgørende faktorer for bevægelse i skolen

FORVALTNING:
SKAB RAMMER FOR VIDENDELING

Indhent inspiration

Undersøg, hvilke rammer der allerede eksisterer lokalt på skolerne og kommunalt mellem skolerne, samt hvilke rammer og fora, der skaber størst værdi for hhv. skolerne og kommunen. Se bl.a. i Praksiscenter for Idræt og Bevægelses Eksempelkatalog.

Undersøg, hvordan andre kommuner skaber videndeling mellem skoler.

- ☑ Notér, hvilke former der kunne være relevante for videndeling i jeres kommune
- ☑ Notér, hvilke rammer (hyppighed, tid etc.), som vil være relevante i jeres kommune

Inspiration fra praksis (Eksempelkatalog)

Inspiration fra England

Inspiration fra Norge

FORVALTNING:
SKAB RAMMER FOR VIDENDELING

Inddrag skolerne

Inviter skolerne i kommunen til at deltage i rammesætningen for videndeling.

Identificér, hvilke erfaringer og kompetencer de forskellige skoler og deres personale allerede rummer.

Aftal, hvordan disse kan sættes i spil, så de lokale kræfter og ressourcer kommer flest muligt til gavn.

Overvej, om lokal kompetenceudvikling med udgangspunkt i skolernes erfaringer kan være supplement til de "almindelige" lærerkurser.

FORVALTNING:
SKAB RAMMER FOR VIDENDELING

Skab opbakning i systemet

Ingen kommune er ens. Men i alle kommuner kan videndeling bidrage til at styrke bevægelse i skolen.

Det kræver opbakning fra beslutningstagere omkring skolen. Hav derfor blik for skoleledelser, politikere og andre interessenter i din kommune. Hvem er fortalere? Hvori består eventuel modstand?

Kan der findes tid og rum til at understøtte videndeling på tværs af skolerne?

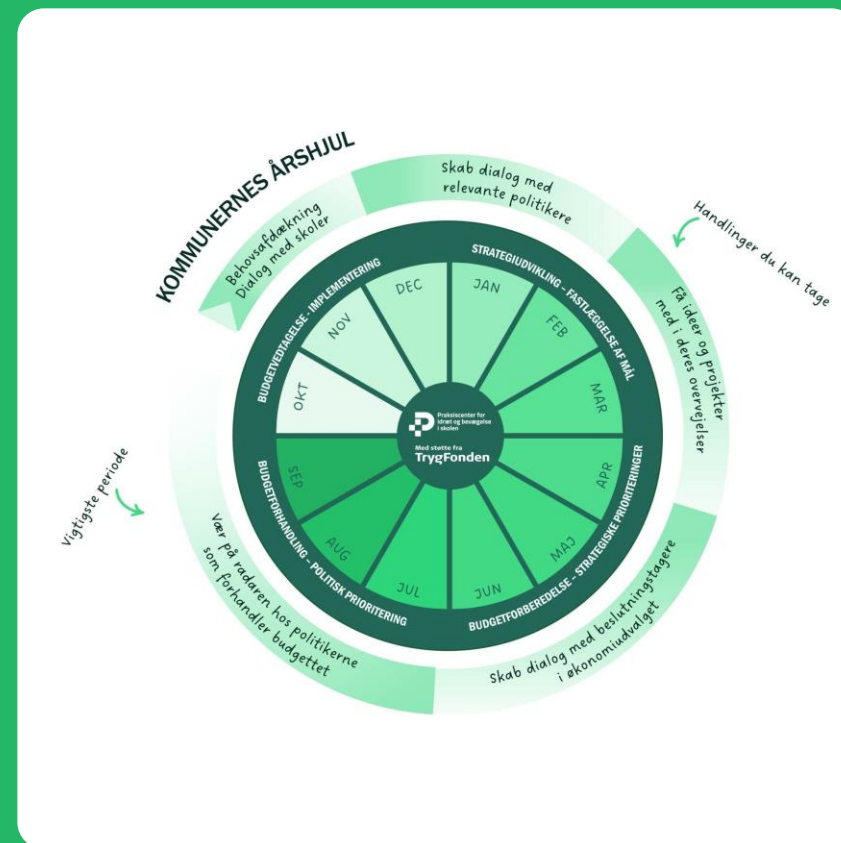
Arbejd strategisk og vær opmærksom på 'den lokale rytme' i de politiske beslutninger.

- ☑ Har vi tradition for at udmønte støtte til særlige indsatser?
- ☑ Kan vi skabe økonomisk og ressourcemæssig tid og rum til videndeling?
- ☑ Hvornår udarbejdes relevante politikker, strategier og handleplaner?
- ☑ Hvornår vedtages budgettet?

Du kan lade dig inspirere af det typiske kommunale årshjul nedenfor.

Eksempel på typisk kommunalt årshjul

FORVALTNING

STÅ PÅ VIDEN

FORVALTNING:
STÅ PÅ VIDEN

Forstå den formelle baggrund for bevægelse i skolelovgivningen

Orientér dig i folkeskoleloven. Vær opmærksom på, hvilken rolle bevægelse kan og bør have i folkeskolen.

Du kan læse folkeskoleloven herunder. Se infografikken og læs evt. nærmere i lovtæksten. Vær opmærksom på, at folketinget i marts 2024 præsenterede en ny aftale om folkeskolen.

Aftalen vil være gældende fra skoleåret 2025/2026.

Infografik - Om bevægelse i Folkeskoleloven

Folkeskoleloven

Ny skoleaftale (marts 2024)

Forstå argumenterne for bevægelse

Noter, hvilke formål, der er vigtige for skoler og pædagogisk personale i din kommune.

Undersøg, hvordan bevægelse kan påvirke vigtige formål fx læring og trivsel og skoleglæde. Du kan finde inspiration i Dansk Skoleidræts oversigt over effekter af bevægelse samt de tilhørende faktaark.

Undersøg hvordan bevægelse kan anvendes som et didaktisk værktøj. Du kan finde inspiration i materialet herunder.

Faktaark om bevægelse i skolen

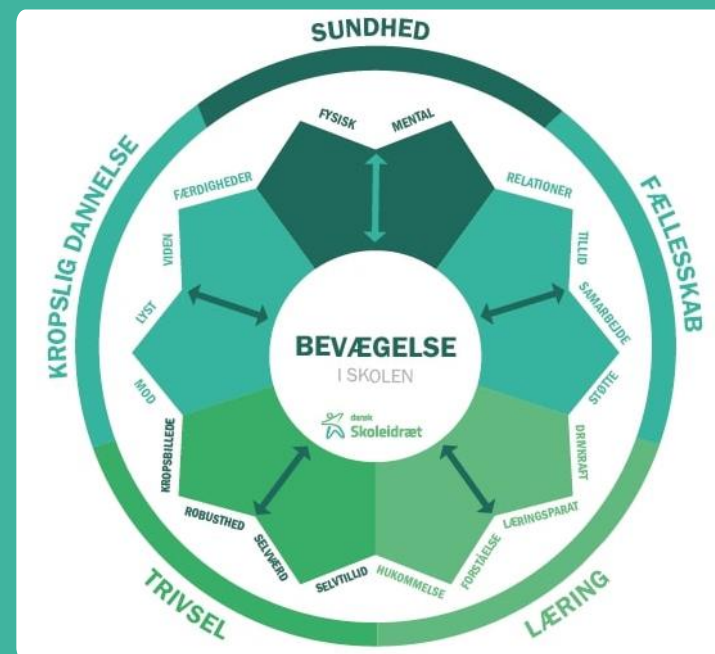
Oversigtsmodel – Bevægelsens potentialer

Didaktisk model for bevægelse (iMooW!)

Bevægelsesblomsten

FORVALTNING:
STÅ PÅ VIDEN

Forstå værdien for skolerne

Det er vigtigt, at arbejdet med bevægelse flugter med skolernes grundlæggende mission.

Brug din viden og indsigt i bevægelsens potentialer, og kobl dem til skolens hverdag. Hvad er det, skolerne gerne vil med deres elever? Hvordan kan bevægelse understøtte dette arbejde?

Identificér de barrierer, skolerne i kommunen kan have for at arbejde med bevægelse. Hvordan kan du imødekomme dem i din dialog med skolerne?

Vær bevidst om vigtigheden af små skridt.

FORVALTNING:
STÅ PÅ VIDEN

Kommunikér værdibaseret med skolerne

Din kommunikation med skolerne bør tage udgangspunkt de analyser og tanker, du har gjort dig i forbindelse med de tidligere slides.

Sæt fokus på de formål, skolerne finder vigtige, og synliggør, hvordan bevægelse er et godt middel til at nå dem.

Anerkend, at det er svært for nogen, og hjælp med at finde vej til løsninger.

FORVALTNING:
STÅ PÅ VIDEN

Kommunikér værdibaseret med det politiske system

Din kommunikation med det politiske system bør tage udgangspunkt de analyser og tanker, du har gjort dig i forbindelse med de tidligere slides.

Fokusér på de formål og bevæggrunde, det politiske system oplever som vigtige – og synliggør hvordan bevægelse er et godt middel til at opnå disse.

FORVALTNING

KOORDINÉR TILTAG HENSIGTSMÆSSIGT

FORVALTNING:
KOORDINÉR TILTAG HENSIGTSMÆSSIGT

Hav skolerne med

Inddrag skolerne tidligt i processen omkring bevægelsestiltag i kommunen.

Skab i videst muligt omfang rum til, at skolerne kan byde ind med, hvordan tiltaget passer ind hos dem.

Tag udgangspunkt i vigtige formål for skolerne i processen, så de kan se værdien i tiltaget.

FORVALTNING:
KOORDINÉR TILTAG HENSIGTSMÆSSIGT

Skab god timing

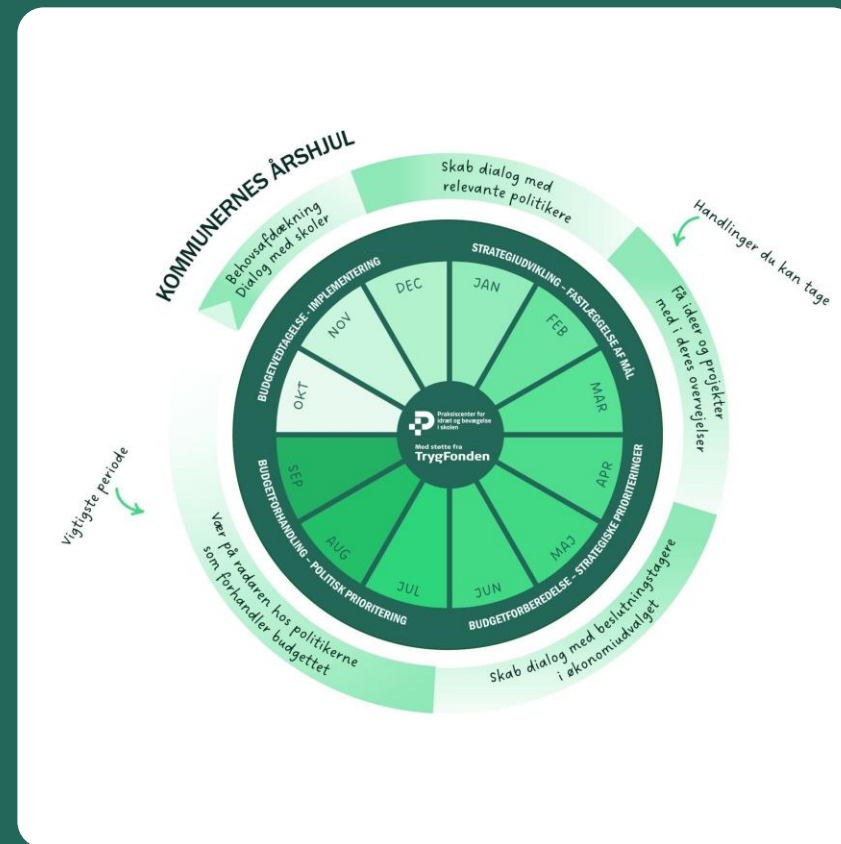
Planlæg handlinger, så de passer ind i det kommunale årshjul og strategiperiode.

Vær opmærksom på at kommunikere med argumenter, der er tilpasset det niveau, du kommunikerer til.

Vær ligeledes opmærksom på skolernes årshjul. Perioderne umiddelbart før og efter sommerferien er ofte travle, hvorimod oktober/november og februar/marts ofte er perioder med mere plads.

Model - Kommunalt årshjul

FORVALTNING:
KOORDINÉR TILTAG HENSIGTSMÆSSIGT

Koordinér ressourcer mellem skoler

Skab i samarbejde med skolerne et overblik over, hvilke ressourcer/kompetencer, der findes allerede på skolerne, og hvilke der er behov for.

Fordel ressourcer mellem skoler til udvikling af bevægelse, så de vigtigste behov opfyldes.

Undersøg muligheder for, at ressourcepersoner og kompetencer på én skole kan understøtte andre skoler.

FORVALTNING:
KOORDINÉR TILTAG HENSIGTSMÆSSIGT

Koordinér faciliteter og andre ressourcer mellem skoler

Skab et overblik over, hvilke faciliteter der kan understøtte bevægelse i skolen, som eksisterer i kommunen.

Skab et overblik over tidsrum, hvor disse benyttes.

Undersøg, om andre nært liggende skoler kan anvende faciliteterne, når de er tilgængelige.

Det kan være nyttigt at skabe strukturer, der gør det let for skolerne at få overblik over tilgængelige faciliteter og andre ressourcer i lokalområdet (fx samarbejdsmuligheder, lokaler eller ressourcepersoner).

FORVALTNING

PRIORITÉR RESSOURCER

FORVALTNING:
PRIORITÉR RESSOURCER

Anerkend at det kræver ressourcer at skabe kultur

Kommunikér - både internt og eksternt - at ressourcer er nødvendige for at skabe den ønskede kultur.

Italesæt formålet – frem for metoden. Politikere vil hellere give ressourcer til at skabe trivsel og skoleglæde, end til at fremme en bestemt aktivitetsform.

Undersøg, sammen med kommunens skoler, muligheden for at dele og anvende eksisterende ressourcer mere effektivt.

FORVALTNING:
PRIORITÉR RESSOURCER

Anvend ressourcer på det, som allerede virker

- ✔ Analysér hvilke tiltag omkring bevægelse, der foregår på skolerne i kommunen.
- ✔ Identificér succeserne.
- ✔ Analysér hvad det er, der virker ved tiltagene.
- ✔ Undersøg hvordan succesfulde tiltag kan understøttes på andre skoler.

Find lavthængende frugter

Baseret på analysen i forrgående slide:

Vurdér tiltag, der er behov for, samt hvilken værdi, de skaber, og hvor mange ressourcer de kræver.

Identificér de tiltag, der skaber stor værdi for skolerne med få ressourcer.

Indstil til, at der afsættes ressourcer til videndeling, kompetenceudvikling eller andre tiltag, du mener, giver mest værdi for færrest ressourcer. Arbejdsarket neden for kan være en hjælp til dette.

Arbejdsark: Værdi-ressource-model

FORVALTNING:
PRIORITÉR RESSOURCER

Understøt kompetenceudvikling

En forudsætning for at skabe kultur er, at alle har mulighed for at indgå og deltage i kulturen.

Afdæk i samarbejde med skolerne behov for kompetenceudvikling, så både pædagogisk personale og ledelse har grundlag for at skabe en god bevægelseskultur på skolerne.

Undersøg muligheder for, at ressourcepersoner på kommunens skoler kan inddrages og spille en aktiv rolle i erfaringsudveksling og vejledning for dem, der har et ønske herom.

Arbejd politisk med at indstille til budgettering af ressourcer til kompetenceudvikling.

Vær politisk strategisk

Det er vigtigt, at der er politisk opbakning til arbejdet med bevægelse i skolen.

Arbejd derfor proaktivt for oplyse og informere beslutningstagere. Forsøg at sikre opbakning og ressourcer til bevægelsespædagogisk kompetenceudvikling for skoler og personale.

Indstilling på politisk niveau bør bero på god argumentation og grundige analyser. Se de foregående tiltag for inspiration hertil.

Du kan finde inspiration til proaktivt politisk arbejde for bevægelse i skolen i nedenstående arbejdsark.

Arbejdsark - Proaktivt politisk arbejde med bevægelse i skolen

Model - Kommunalt årshjul

FORVALTNING

VÆR TÆT PÅ SKOLERNE

FORVALTNING:
VÆR TÆT PÅ SKOLERNE

Skab relationer på skolerne

Prioritér tid til hyppig kontakt med de enkelte skoler.

Vær nysgerrig på de succeser og udfordringer, den enkelte skole står med.

Anerkend, at arbejdet med bevægelse i skolen er komplekst og udfordrende.

Hyl lokale succeser - og del dem gerne med andre skoler.

FORVALTNING:
VÆR TÆT PÅ SKOLERNE

Kend dine gatekeepere

Identificér nøglepersoner for at skabe bevægelseskultur på hver skole.

Notér hvilke formål, der er vigtige for nøglepersonerne i hverdagen.

Notér ud fra analysen, hvilken kommunikation og hvilke argumenter, der bedst imødekommer personerne.

Kommunikér jævnligt med nøglepersonerne.

FORVALTNING:
VÆR TÆT PÅ SKOLERNE

Skab ejerskab på skolerne

Inddrag ledelse og personale i processer og beslutninger omkring skolen, herunder bevægelse

Giv rum til lokal frihed, så skolerne kan se dem selv i tiltagene

Skab klare rammer for opfølgning, så formål fastholdes som styreredskab

Du kan finde inspiration i Praksiscenter for Idræt og Bevægelse i Skolens eksempelkatalog.

Eksempelkatalog

FORVALTNING:
VÆR TÆT PÅ SKOLERNE

Tilbyd støtte

Skab muligheder for, at skoler kan modtage vejledning og støtte fra kommunen i deres arbejde med bevægelse.

Skab muligheder for, at skoler og personale kan dele erfaringer med hinanden.

Kommunikér muligheden for støtte hensigtsmæssigt og løbende.

FORVALTNING:
VÆR TÆT PÅ SKOLERNE

Fasthold fokus

Skab klare rammer for opfølgning, så formål fastholdes som styreredskab.

Planlæg faste evalueringsmøder (fx 1-2 gange om året), hvor arbejdet med bevægelse evalueres med hver skole.

Anvend en fast struktur for dagsordenen, som sikrer, at der kigges tilbage, og planlægges fremad med fokus og handlinger for den kommende periode.

Du kan eventuelt indlægge dette som en del af de årlige skoleudviklingsamtaler.